Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/304601

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Toekomstbestendige mantelzorgondersteuning

Collegedatum: 21 oktober 2025

Kernboodschap
In de gemeente Druten kijken we naar elkaar om. Hulp of zorg geven aan een partner, familielid of een andere dierbare is vaak vanzelfsprekend. Het is voor de meeste mensen ook iets moois: het verrijkt het leven en de relaties met andere mensen. Vaak neemt de intensiteit van de hulp of zorg in de loop van de tijd toe.
De komende jaren zal er vaker een beroep worden gedaan op mantelzorgers. Een grote groep mensen wordt ouder (dubbele vergrijzing) en blijft langer thuis wonen. Op dit moment zijn er 5 potentiële mantelzorgers per 75-plusser, in 2040 zijn dit er 3. Daarnaast staat de formele zorg onder druk.
Wie zijn/ haar mantelzorgtaken zo kan inrichten dat het goed bij zijn/ haar eigen leven past, zal langer, beter en gezonder voor de ander kunnen zorgen. Het verder investeren in professionele, goed toegeruste mantelzorgondersteuning is dus belangrijk.
Om beter inzicht te krijgen in de wensen en behoefte van mantelzorgers heeft MantelzorgNL in de gemeente Druten onlangs een gedegen onderzoek uitgevoerd. Op basis van het rapport is er een uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen ontwikkeld.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
14-10-2024	Beleids- en uitvoeringsplan Samen voor een gezonde toekomst 2025-2028. Z/24/265634
9-4-2025	Samen wonen, samen leven, samen zorgen. Woonzorgvisie 2025-2030 Z/25/294629
01-07-2025	Pilot Consulent Mantelzorg (Zaaknummer: Z/25/307210)

Toelichting
Argumenten
1.1. Toekomstbestendige mantelzorgondersteuning sluit aan bij Collegeprogramma 2022-2026 'Samen duurzaam vooruit'
In het Collegeprogramma komt in diverse paragrafen het belang van goed langer zelfstandig wonen terug. Toekomstbestendige mantelzorgondersteuning draagt bij aan dit doel.

1.2. Het onderzoek is gedegen uitgevoerd en de aanbevelingen hebben draagvlak
Een extern bureau (MantelzorgNL) heeft het onderzoek uitgevoerd. MantelzorgNL is toonaangevend in Nederland en is dé branchevereniging voor mantelzorgers in Nederland.
MantelzorgNL heeft de wensen en behoeften van mantelzorgers via diverse methoden (digitale kwantitatieve enquête, focusgroepen) in kaart gebracht. De uitkomsten en

aanbevelingen van het onderzoek zijn tijdens een werksessie besproken met Welzijnsorganisatie MeerVoormekaar. Ook intern zijn hier gesprekken over gevoerd. De Adviesraad Sociaal Domein Druten is op de hoogte van de resultaten van het onderzoek.

1.3. Voorkomen is beter dan genezen
Het uitvoeringsprogramma Toekomstbestendige mantelzorgondersteuning draagt bij langer, beter en gezonder voor de ander zorgen. In de gemeente Druten wonen ongeveer 5.700 mantelzorgers (Bron: MantelzorgNL). Ongeveer 9% van de mantelzorgers zijn zwaar overbelast of lopen dit risico. Wanneer de mantelzorger overbelast is kan een schrijnende situatie ontstaan. De mantelzorger voelt zich eenzaam, krijgt een depressie of een burn-out. Ook hebben de mantelzorgtaken een negatief effect op prestaties op school of op het werk. Tot slot neemt de kans op mishandeling van de zorgvrager toe.

1.4. Concrete acties in het uitvoeringsprogramma op basis van het onderzoek en klantreis
In het uitvoeringsprogramma zijn de aanbevelingen vertaald naar acties. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit 4 onderdelen: deze zijn gebaseerd op de klantreis van de mantelzorger. Deze begint bij bewustwording (vinden) en ondersteunen (verlichten). Om dit te bereiken is samenwerking met mantelzorgers (versterken) en professionals (verbinden) een belangrijke randvoorwaarde.

1.4. Concrete acties in het uitvoeringsprogramma op basis van het onderzoek en klantreis
In het uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen zijn de aanbevelingen vertaald naar acties. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit 4 onderdelen: deze zijn gebaseerd op de klantreis van de mantelzorger. Deze begint bij bewustwording (vinden) en ondersteunen (verlichten). Om dit te bereiken is samenwerking met mantelzorgers (versterken) en professionals (verbinden) een belangrijke randvoorwaarde.

Tegenargumenten en risico's
1. Verdere samenwerking nodig voor een mantelzorgvriendelijk Druten
Gezien de vele uitdagingen op het gebied van mantelzorg, is de komende jaren lokaal een intensieve samenwerking noodzakelijk. Samen met de Consulent Mantelzorg en Welzijnsorganisatie MeerVoormekaar gaan we onderzoeken hoe we dit het beste kunnen organiseren. Ook regionaal liggen er vele kansen voor een intensievere samenwerking op dit vlak.

2. *Tijdelijke uitbreiding van mantelzorgondersteuning vanwege incidentele gelden*
De pilot van Consulent Mantelzorg (contract van 1/8/2025 t/m 31/7/2026) wordt gefinancierd uit incidentele gelden.
MeerVoormekaar ontvangt subsidie voor mantelzorgondersteuning. MeerVoormekaar heeft het rapport van MantelzorgNL ontvangen. Ze onderzoeken welke acties (quick wins) ze in 2026 op gaan pakken.

Gevolgen
Het welbevinden en welzijn van zowel de zorgvrager als de mantelzorger komt meer centraal te staan. Liefdevolle zorg draagt bij aan waardevol langer zelfstandig thuis wonen. Wie als mantelzorger kan zorgen op een manier die goed bij zijn/ haar eigen leven past, zal langer, beter en gezonder voor de ander kunnen zorgen.

Financiële gevolgen
De opgave voor toekomstgerichte mantelzorgondersteuning is stevig. Er is geen structureel budget om duurzaam te werken aan betere mantelzorgondersteuning.
De incidentele kosten van de pilot Consulent Mantelzorg worden betaald uit het budget WMO Inloopvoorziening GGZ.
U neemt bij de begrotingsbehandeling 2026 in november 2025 een beslissing over de hoogte van het Mantelzorgcompliment in 2026. De vrijgekomen gelden (in verband met de voorgestelde verlaging van het Mantelzorgcompliment) worden gedeeltelijk besteed aan toekomstgerichte mantelzorgondersteuning.

Communicatie
- De mantelzorgers die deelnamen aan het groepsgesprek ontvangen de samenvatting en de aanbevelingen uit het onderzoek. Ze worden benaderd of ze bereid zijn om hun ervaringsdeskundigheid in te zetten om een verdere bijdrage te leveren aan toekomstgerichte mantelzorg.
- De professionals die mee hebben gewerkt aan het onderzoek ontvangen het rapport.
- Via een persbericht koppelen we de resultaten terug aan de mantelzorgers.
- MeerVoormekaar organiseert diverse activiteiten. Wanneer er behoefte is, zal MeerVoormekaar de resultaten van het onderzoek terugkoppelen aan de mensen die naar de activiteiten komen.
- Op de gemeentelijke website is sinds kort veel informatie te vinden over Mantelzorgondersteuning.

Uitvoering of Vervolgstappen
De uitkomsten van het rapport en de aanbevelingen worden gedeeld met mantelzorgers en professionals. We gaan verder in gesprek over het uitvoeringsprogramma met mantelzorgers en professionals. MeerVoormekaar komt met een voorstel op welke manier ze in 2026 mantelzorgondersteuning gaan organiseren. De Consulent Mantelzorg werkt hierbij samen met MeerVoormekaar. De Consulent Mantelzorg is onderdeel van het sociaal team en heeft sinds 1 augustus al diverse Keukentafelgesprekken gevoerd.

Bijlagen:
Bijlage 1: Adviesrapport MantelzorgNL
Bijlage 2. Samenvatting en aanbevelingen adviesrapport
Bijlage 3. Uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen
Bijlage 4: Factsheet mantelzorg in de gemeente Druten.
Bijlage 5: Persbericht